

Hverdagskirken

Kirken er mer enn søndagens gudstjenester og kirkelige handlinger ved livets store overganger. I menigheter over hele landet er tusenvis av mennesker engasjert både frivillig og i ulike stillinger for å drive blant annet diakonalt arbeid, trosopplæring og kulturarrangementer blant barn, ungdom, voksne og eldre. Hver dag hele uken.

Innhold

Frivillighet	2
Diakoni.....	4
Barne-, ungdomsarbeid og trosopplæring	7
Kor	9
Konserter og kulturarrangementer	10

Frivillighet

92000 personer var engasjert i frivillig arbeid i Den norske kirkes menigheter i 2015. Dette var en økning sammenliknet med tidligere år. Tallet utgjør antall unike personer som var engasjert i frivillig arbeid og en person er ikke talt flere ganger her. I tillegg er menighetene spurt om hvor mange frivillige som var engasjert i ulike oppgaver, og det var en økning i antall frivillige på nesten alle områdene. Det var gudstjenestene som engasjerte flest frivillige – over 36 000 – etterfulgt av over 23 000 frivillige i komite- og utvalgsarbeid hvorav menighetsrådene utgjør 47 prosent. Det var en liten nedgang i antall frivillige i diakonalt arbeid, men fortsatt flere enn i 2013. En stor gruppe frivillige er i kategorien «annet frivillig arbeid» som betyr at de andre kategoriene ikke er fullstendig dekkende for det arbeidet frivillige står for.

Tabell 1: Frivillige medarbeidere i ulike typer arbeid, 2013-2015

	2013	2014	2015
Frivillige personer totalt	85182	88030	92115
Antall frivillige engasjert i:			
Gudstjenester	33739	35220	36203
Barnearbeid og trosopplæring	16802	17747	18788
Ungdomsarbeid og trosopplæring	13985	14441	15576
Diakoni	16653	17383	17031
Konserter og kulturarrangementer	-	12339	13924
Komite og utvalgsarbeid	20795	21998	23300
...herav menighetsråd	9330	9629	10887
Annet frivillig arbeid	29056	24762	21658

Kilde: KOSTRA Kirke, NSD/SSB

Tabell 2: Frivillige i ulike typer frivillig arbeid, 2015, fordelt på bispedømme

	Gudstjenester	Barnearbeid og trosoppl.	Ungd.-arbeid og trosoppl.	Diakoni	Konserter og kulturarr.	Komite- og utvalgsarbeid	Menigh.-råd*	Annet frivillig arbeid
Oslo	3271	1234	1491	1780	945	2050	687	2641
Borg	3763	1767	2049	1657	1139	2371	1051	2125
Hamar	3132	926	927	984	668	1999	1212	3159
Tunsberg	2700	1427	1073	1659	1343	1936	958	1502
Agder og Telemark	4453	2763	1950	2083	2475	3563	1234	3126
Stavanger	5712	3664	2242	2465	1289	2604	926	2868
Bjergvin	4560	2303	2089	2146	2020	3225	1732	2164
Møre	2920	1498	1133	1027	1415	1533	830	648
Nidaros	2805	1410	1315	1709	875	2043	1139	2072
Sør-Hålogaland	1256	1029	755	796	1317	974	588	715
Nord-Hålogaland	1631	767	552	725	438	1002	530	638
Totalt	36203	18788	15576	17031	13924	23300	10887	21658

Kilde: KOSTRA Kirke, NSD/SSB

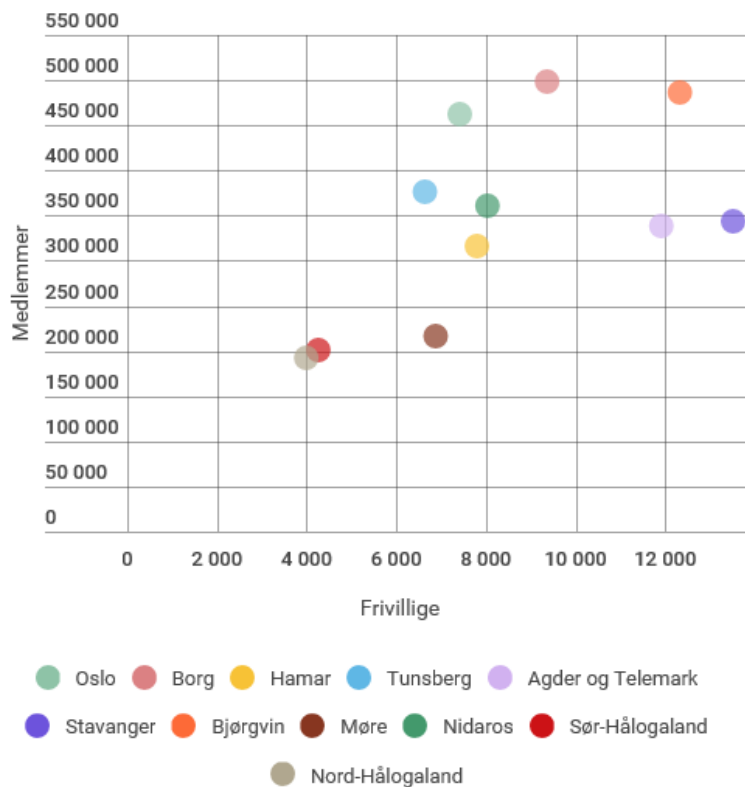
*Kategorien viser hvor mange av frivillige i komite- og utvalgsarbeid som er med i menighetsråd.

Tabell 3: Frivillige i forhold til medlemstall

	Totalt antall frivillige	Medlemstall	Prosent frivillige av medlemmer	Endring i antall frivillige 2014-2015
Oslo	7414	461662	1,6 %	391
Borg	9361	497861	1,9 %	648
Hamar	7798	315934	2,5 %	460
Tunsberg	6637	376836	1,8 %	-238
Agder og Telemark	11910	337994	3,5 %	127
Stavanger	13513	343130	3,9 %	73
Bjørgvin	12324	486048	2,5 %	1062
Møre	6877	216003	3,2 %	864
Nidaros	8031	361205	2,2 %	229
Sør-Hålogaland	4260	200353	2,1 %	-62
Nord-Hålogaland	3990	192345	2,1 %	531
Total	92115	3789371	2,4 %	4085

Kilde: KOSTRA Kirke, NSD/SSB

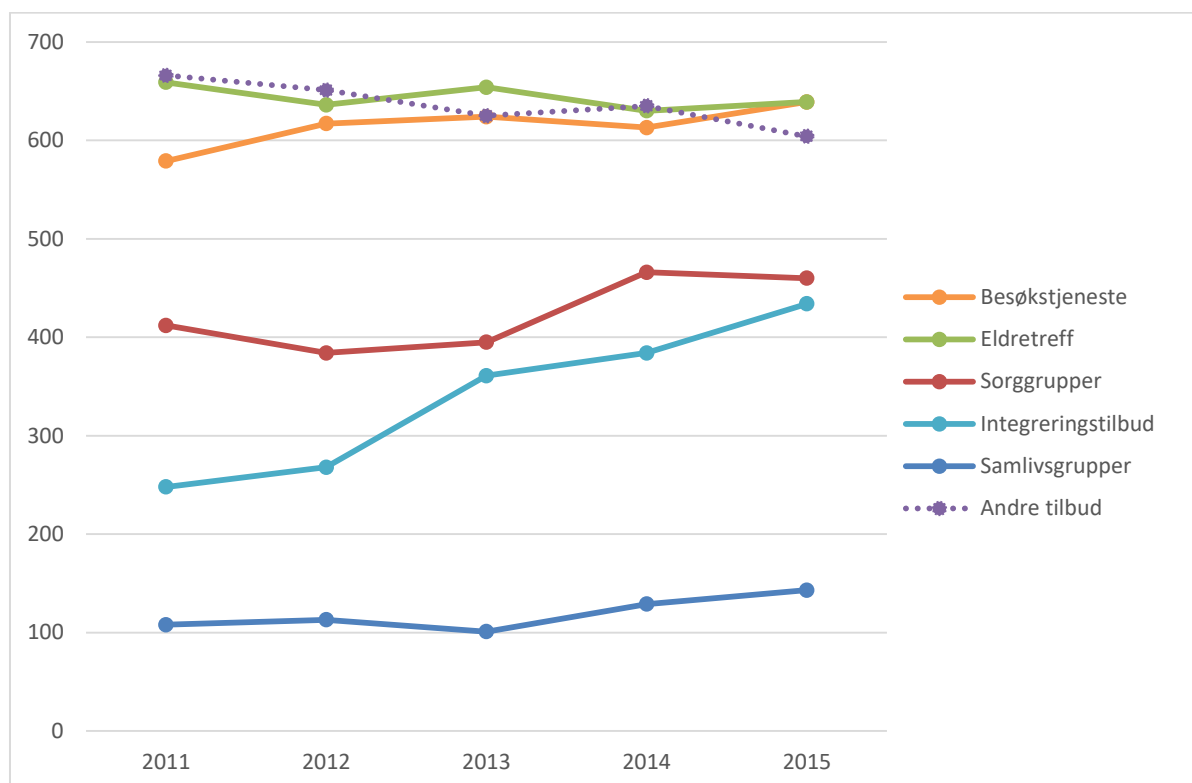
Tabellen over viser at frivillige utgjør 2,4 prosent av medlemmene. Den største andelen finner vi i Stavanger der nesten 4 prosent av medlemmene er frivillige. Også i Agder og Telemark og i Møre bispedømme er andelen frivillige over 3 prosent, mens andelen er lavest i Oslo. De fleste bispedømmene har hatt en økning i antall frivillige fra 2014 til 2015. Punktdiagrammet under viser at det er ikke alltid er de bispedømmene som har flest medlemmer som har flest frivillige.

Figur 1: Medlemmer og frivillige per bispedømme, 2015

Diakoni

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste og evangeliet i handling. Plan for diakoni som ble vedtatt på Kirkemøtet i 2007 signaliserte en utvidet diakoniforståelse der diakonien uttrykkes gjennom *nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet*. 60 prosent av menighetene rapporterte om at de hadde vedtatt en lokal plan for diakoni i 2015. Diakonien inngår i hele kirkens virksomhet, fra møter med enkeltmennesker til internasjonalt engasjement. De diakonale tiltakene som måles gjennom årsstatistikken gir derfor ikke et fullstendig bilde av det diakonale arbeidet i menighetene.

Figur 2: Antall menigheter med ulike diakonale tilbud

Tabell 4: Antall menigheter med ulike diakonale tilbud

	2011	2012	2013	2014	2015
Samlivsgrupper	108	113	101	129	143
Sorggrupper	412	384	395	466	460
Eldretreff	659	636	654	630	639
Integreringstilbud*	248	268	361	384	434
Besøktjeneste	579	617	624	613	639
Andre tilbud	666	651	625	635	604

Kilde: KOSTRA

Tabell 5: Antall menigheter med besøkstjeneste og antall besøk.

	Antall menigheter	Andel av menighetene	Antall besøk
2011	579	46 %	45693
2012	617	50 %	46674
2013	624	51 %	49434
2014	613	50 %	48691
2015	639	52 %	45130

Kilde: KOSTRA Kirke, SSB/NSD. Andel av menighetene med tilbudet beregnes utfra hvor mange enheter som har rapportert hvorav noen enheter rapporterer samlet for fellesråd.

Om lag halvparten av menighetene har et tilbud om besøkstjeneste fra ansatte eller frivillige, og det ble talt over 45 000 besøk i 2015. Antall menigheter med besøkstjeneste har jevnt gått oppover siden 2011, mens antall besøk har gått ned til omtrent samme nivå som i 2011 etter en topp i 2013 på nesten 50 000 besøk.

Tabell 6: Antall menigheter med integreringsarbeid rettet mot innvandrere, funksjonshemmede og andre utsatte grupper.

Antall menigheter med integreringstilbud rettet mot...			
	Innvandrere	Funksjons- hemmede	Andre utsatte grupper
2013	203 (16 %)	246 (20 %)	41 (3 %)
2014	215 (17 %)	255 (21 %)	59 (5 %)
2015	281 (23 %)	269 (22 %)	65 (5 %)

Kilde: KOSTRA Kirke, SSB/NSD. Andel av menighetene med tilbudet beregnes utifra hvor mange enheter som har rapportert hvorav noen enheter rapporterer samlet for fellesråd.

Tabellen over viser at det har vært en økning i antall menigheter som har tilbud i forbindelse med integreringsarbeid rettet mot ulike grupper. Størst er økningen i antall menigheter med et arbeid rettet mot innvandrere. Menighetenes engasjement for flyktninger i forbindelse med flyktningssituasjonen i 2015 er en mulig årsak til at antallet tilbud rettet mot innvandrere økte dette året.

Tabell 7: Menigheter som har vedtatt lokal plan for diakoni

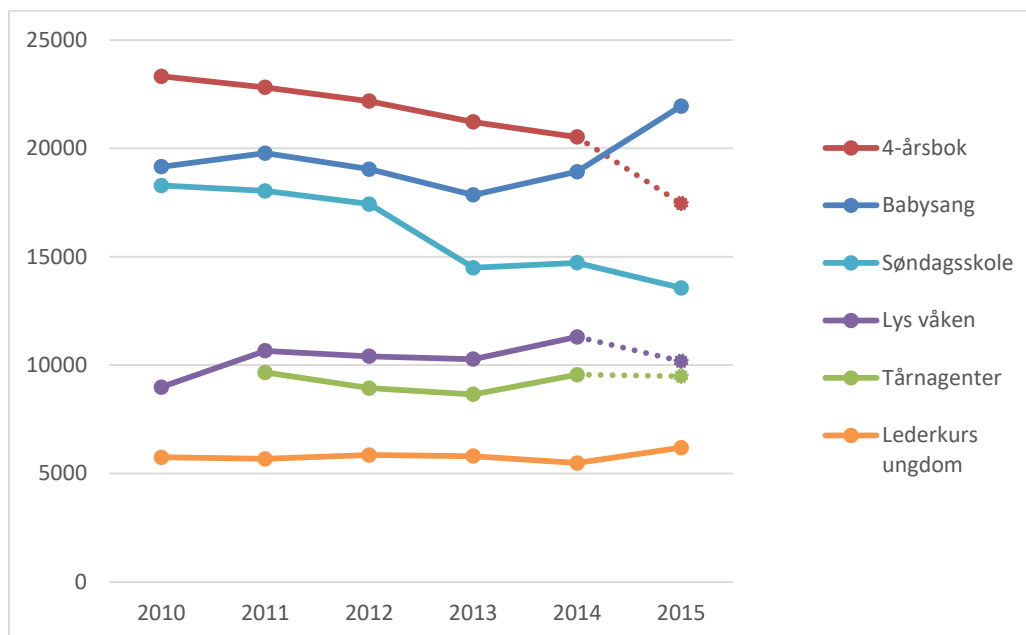
	Antall menigheter med lokal plan	Prosentandel (Beregnet ut fra antall enheter som har rapportert)
Agder og Telemark	85	63 %
Bjørgvin	99	55 %
Borg	77	66 %
Hamar	79	50 %
Møre	59	61 %
Nidaros	73	56 %
Nord-Hålogaland	20	31 %
Oslo	41	75 %
Stavanger	78	85 %
Sør-Hålogaland	50	59 %
Tunsberg	73	65 %
Totalt	734	60 %

Kilde: KOSTRA Kirke, SSB/NSD

Tabellen viser at andelen menigheter med lokal plan for diakoni varierer mellom bispedømmene. Bispedømmet med den høyeste andelen menigheter som har vedtatt en plan for diakoni var Stavanger, mens det i Nord-Hålogaland kun var 31 prosent av menighetene som rapporterte at de hadde vedtatt en slik plan.

Barne-, ungdomsarbeid og trosopplæring.

Figur 3: Deltakere i trosopplæringstiltak og andre tilbud til barn og unge, 2010-2015

Kilde: KOSTRA kirke, SSB/NSD og Plan for trosopplæring.

Vi ser av figuren over og tabellen under at deltakerantallet for baby- og barnesang for barn i alderen 0-5 år har den sterkeste veksten. Det er også en liten økning i deltakere på lederkurs for ungdom, mens menighetenes søndagsskoler har færre deltakere i 2015 enn årene før.

Deltakertallene for 4-årsbok, Tårnagenthelg og Lysvåken-arrangementer har fått ny kilde fra og med 2015, og er hentet direkte fra Planverktøyet for trosopplæring og ikke årsstatistikksjemaet til menighetene. Dette kan bidra til at tallene avviker mer enn vanlig fra årene før, både grunnet mangelfull rapportering i Planverktøyet, og forskjellig rapporteringspraksis. Dette gjelder spesielt 4-årsbok, der det tidligere er blitt talt antall bøker, mens det i Planverktøyet er talt antall deltakere på breddetiltaket knyttet til utdelingen av boken.

Tabell 8: Deltakere i trosopplæringstiltak og andre tilbud til barn og unge, 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Baby- og barnesang	19152	19778	19038	17855	18924	21946
4-årsbok	23323	22813	22176	21215	20522	17468*
Tårnagenter		9666	8941	8654	9557	9489*
Lys våken	8980	10661	10408	10279	11300	10182*
Søndagsskole	18284	18039	17429	14491	14718	13565
Lederkurs ungdom	5749	5673	5851	5805	5482	6190

Kilde: KOSTRA kirke, SSB/NSD og Plan for trosopplæring.

*I 2015 ble for første gang tall på 4-årsbok, Tårnagenthelg og Lysvåken-arrangementer hentet direkte fra Planverktøyet for trosopplæring, og ikke årsstatistikksjemaet fra menighetene.

Tabell 9: Oppslutning i målgruppen (medlemmer i ulike aldersgrupper) på utvalgte trosopplæringstiltak.

Tiltak (målgruppe)	2015
4-årsbok	49 %
Breddetiltak 6-åringer	30 %
Tårnagenthelg (8-åringer)	27 %
Lys våken (11-åringer)	25 %
Konfirmasjonstiden (15-åringer)	87 %
Tiltak året etter konfirmasjon (16-åringer)	15 %

Kilde: Plan for trosopplæring og medlemsregisteret.

Tabellen over viser at oppslutningen om trosopplæringens breddetiltak er lavere i de eldre aldersgruppene sammenliknet med yngre. Unntaket er konfirmasjon som har en jevnt høy oppslutning på 87 % blant medlemmer på 15 år.

I oversikten under fremkommer det hvor stor andel av menighetene i de ulike bispedømmene som rapporterte om at de hadde hatt baby- eller barnesang for barn i alderen 0-5 år, og hvor mange som deltok på tilbudet. I Oslo har nesten alle menighetene, 94,5 prosent baby- eller barnesang. I Sør-Hålogaland, Nord-Hålogaland og Hamar er det ikke like vanlig med slike tilbud, og under halvparten av menighetene har det. I deltakertallet er menighetene bedt om å rapportere antall unike barn, og ikke samme barn flere ganger, eller voksne som deltar.

Tabell 10: Menigheter med tilbud om baby- og barnesang for barn 0-5 år og oppslutning per bispedømme, 2015

	Andel menigheter med tilbud om baby- og barnesang	Deltakere	Fødte	% av fødte
Agder og Telemark	57,0 %	1433	4854	30 %
Bjergvin	60,9 %	2753	7564	36 %
Borg	79,3 %	2466	7193	34 %
Hamar	42,8 %	854	3369	25 %
Møre	58,3 %	1260	2789	45 %
Nidaros	63,8 %	1741	5062	34 %
Nord-Hålogaland	43,8 %	576	2568	22 %
Oslo	94,5 %	6061	11876	51 %
Stavanger	80,4 %	2709	6128	44 %
Sør-Hålogaland	41,2 %	615	2433	25 %
Tunsberg	65,5 %	1478	5222	28 %
Total	61,1 %	21946	59058	37 %

Kilde: KOSTRA kirke, SSB/NSD

Babysang har ofte foreldre og barn under barnehagealder som målgruppe, men det arrangeres også barnesang for eldre barn. Det er derfor vanskelig å måle oppslutning da målgruppen ikke er et klart definert årskull av fødte eller døpte. Andelen deltakere av fødte sier noe om hvor stort nedslagsfelt tilbudet har, men målgruppen for tilbudet baby- og barnesang er bredere enn de som er født samme år og må derfor kun ses som en indikator på hvor stor andel barn som nås når ulike bispedømmer sammenliknes.

Oslo er det eneste bispedømmet der deltakertallet på baby- og barnesang er mer enn halvparten av et fødselskull, mens de tre bispedømmene med lavest frekvens av slike tilbud også har en deltakelse på linje med en fjerdedel eller mindre av et fødselskull.

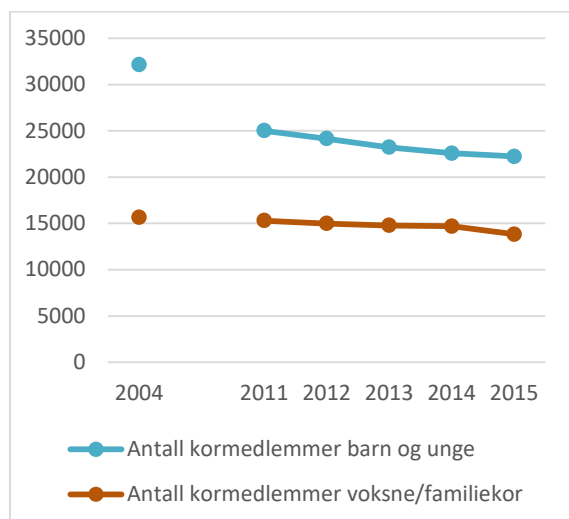
Kor

Tabell 11: Antall kor og kormedlemmer 2004, 2011-2015

	2004	2011	2012	2013	2014	2015
Kor for barn og unge	1266	1150	1116	1091	1050	1073
Kormedlemmer barn og unge	32156	25025	24162	23225	22592	22245
Kor for voksne/familiekor	830	696	665	651	650	625
Kormedlemmer voksne/familiekor	15648	15305	14998	14781	14692	13830

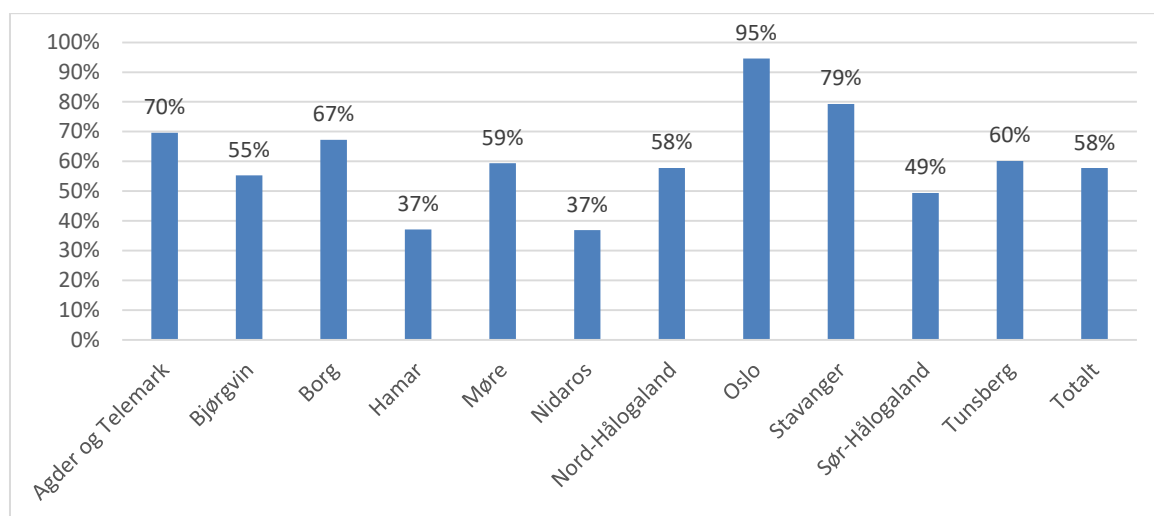
Kilde: KOSTRA kirke, SSB/NSD

Figur 4: Antall kor og kormedlemmer 2004, 2011-2015

Kilde: KOSTRA kirke, SSB/NSD

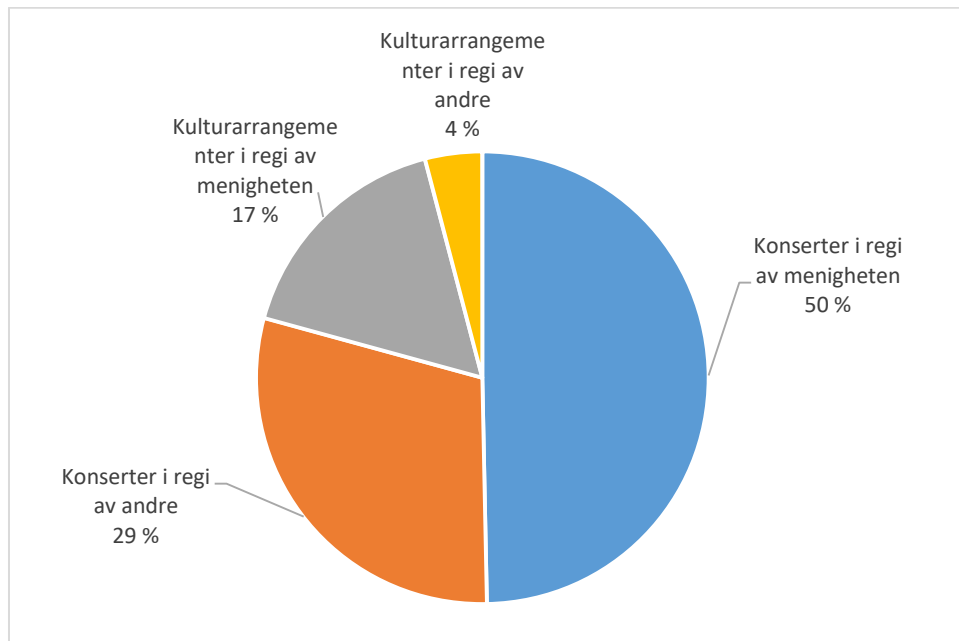
Figur 5: Andel menigheter med kor per bispedømme i 2015

Kilde: KOSTRA kirke, SSB/NSD

Konsserter og kulturarrangementer

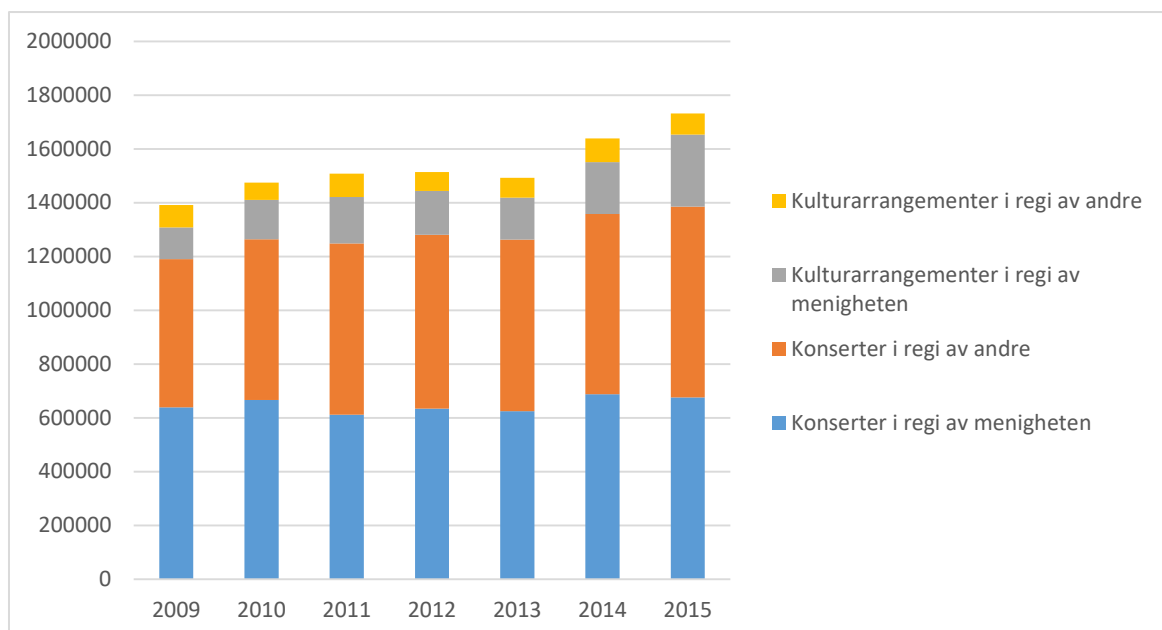
Figur 6: Andel konsserter og kulturarrangementer i regi av menigheten og andre i 2015

Tabell 12: Antall konsserter og kulturarrangementer i regi av menigheten og andre i 2015

Konsserter i regi av menigheten	6288
Konsserter i regi av andre	3742
Kulturarrangementer i regi av menigheten	2107
Kulturarrangementer i regi av andre	518

Figur 7: Deltakere på konsserter og kulturarrangementer i kirkene 2009-2015

Kilde: KOSTRA kirke, SSB/NSD